

HỌC PHẦN

TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN

CHỦ NGHĨA DUY VẬT LỊCH SỬ

GIAI CẤP VÀ DÂN TỘC

(Slide này có thể được sử dụng cho quá trình tự học của sinh viên)

Chương 3

CHỦ NGHĨA DUY VẬT LỊCH SỬ

3.1. HỌC THUYẾT HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI

3.2. GIAI CẤP VÀ DÂN TỘC

3.3. NHÀ NƯỚC VÀ CÁCH MẠNG XÃ HỘI

3.4. Ý THỨC XÃ HỘI

3.5. TRIẾT HỌC VỀ CON NGƯỜI

3.2. GIAI CẤP VÀ DÂN TỘC

3.2.1. Giai cấp và đấu tranh giai cấp

3.2.2. Dân tộc

3.2.3. Mối quan hệ giai cấp - dân tộc - nhân loại

3.2.2. Dân tộc

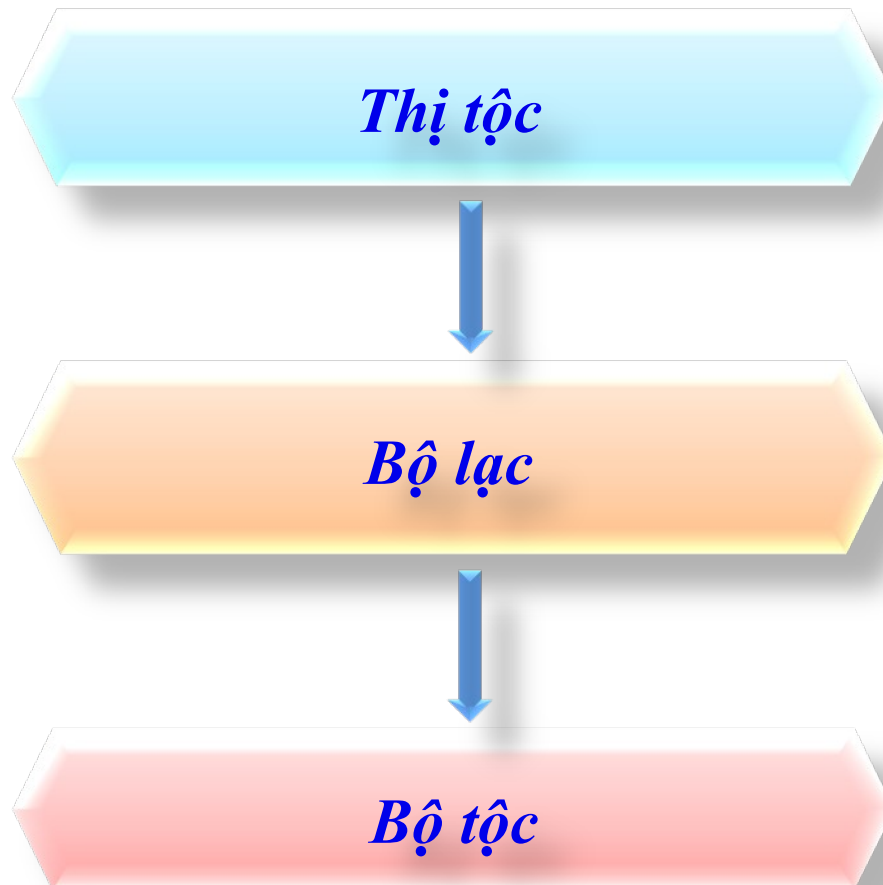
3.2.2. DÂN TỘC

3.2.2.1. Các hình thức cộng đồng người trước khi hình thành dân tộc

3.2.2.2. Dân tộc - hình thức cộng đồng người phổ biến hiện nay

3.2.2. DÂN TỘC

3.2.2.1. Các hình thức cộng đồng người trước khi hình thành dân tộc

3.2.2.1. Các hình thức cộng đồng người trước khi hình thành dân tộc

** Thị tộc*

Ph.Ăngghen chỉ rõ: “thị tộc (trong chừng mực những tài liệu hiện có cho phép chúng ta phán đoán) là một thiết chế chung cho tất cả các dân dã man, cho tận đến khi họ bước vào thời đại văn minh, và thậm chí còn sau hơn nữa”.

Thị tộc vừa là thiết chế xã hội đầu tiên

Vừa là hình thức cộng đồng người sớm nhất của loài người.

** Thị tộc*

Đặc
điểm
thị
tộc

Thành viên trong thị tộc lao động chung,

Tên gọi riêng, cùng một tổ tiên và cùng tiếng nói

Cùng những thói quen và tín ngưỡng

Về
tổ
chức
xã
hội

Người đứng đầu: Tù trưởng, Tộc trưởng,
Lãnh tụ quân sự do các thành viên trong
thị tộc bầu, dựa trên uy tín cá nhân

Mọi thành viên trong thị tộc đều bình
đẳng về quyền lợi và nghĩa vụ

** Bộ lạc*

Bộ lạc là hình thức cộng đồng người phát triển từ thị tộc và do sự liên kết của nhiều thị tộc có cùng huyết thống tạo thành

Ph. Ăngghen viết: “một thị tộc đã được coi là một đơn vị cơ sở của xã hội, thì toàn bộ chế độ thị tộc, bào tộc và bộ lạc đều phát triển từ cái đơn vị ấy với một sự tất yếu hầu như không thể ngăn cản nổi- bởi vì đó là điều hoàn toàn tự nhiên”.

** Bộ lạc*

Đặc điểm bộ lạc

Thành viên trong thị tộc lao động chung.

Cơ sở kinh tế của bộ lạc là chế độ công hữu về đất đai và công cụ sản xuất.

Quan hệ giữa các thành viên trong lĩnh vực sản xuất vật chất là bình đẳng.

Các thành viên nói chung một thứ tiếng; có những tập quán và tín ngưỡng chung.

Về tổ chức xã hội

Đứng đầu bộ lạc là một hội đồng gồm những tù trưởng của các thị tộc tham gia bộ lạc và có một vị thủ lĩnh tối cao.

Mọi vấn đề quan trọng trong bộ lạc đều được bàn bạc và thông qua trong hội đồng.

** Bộ tộc*

Bộ tộc là hình thức cộng đồng người hình thành khi xã hội có sự phân chia thành giai cấp. Các bộ tộc được hình thành từ sự liên kết của nhiều bộ lạc sống trên một lãnh thổ nhất định.

Bộ tộc là hình thức cộng đồng người hình thành Với sự ra đời của bộ tộc, lần đầu tiên trong lịch sử nhân loại có một hình thức cộng đồng người được hình thành không theo huyết thống mà dựa trên những mối liên hệ về kinh tế, về lãnh thổ và văn hoá

** Bộ tộc*

Đặc điểm bộ tộc

Mỗi bộ tộc có tên gọi riêng; có lãnh thổ riêng mang tính ổn định; có một ngôn ngữ thống nhất

Thổ ngữ của các bộ lạc vẫn được sử dụng rộng rãi

Đã xuất hiện những yếu tố chung về tâm lý, văn hoá

Về tổ chức xã hội

Về tổ chức xã hội, việc điều hành công việc xã hội thuộc về nhà nước.

Nhà nước là công cụ do giai cấp thống trị tổ chức ra và phục vụ lợi ích cho giai cấp đó.

3.2.2.2 Dân tộc - hình thức cộng đồng người phổ biến hiện nay

* Khái niệm dân tộc

Dân tộc là một cộng đồng người ổn định được hình thành trong lịch sử trên cơ sở một lãnh thổ thống nhất, một ngôn ngữ thống nhất, một nền kinh tế thống nhất, một nền văn hóa và tâm lý, tính cách thống nhất, với một nhà nước và pháp luật thống nhất

Là một **cộng đồng người** ổn định trên một **lãnh thổ** thống nhất

Là một cộng đồng thống nhất về **ngôn ngữ**

Là một cộng đồng thống nhất về **kinh tế**

Là một cộng đồng bền vững về **văn hóa và tâm lý, tính cách**

Là một cộng đồng người có một **nhà nước và pháp luật** thống nhất.

3.2.2.2. Dân tộc - hình thức cộng đồng người phổ biến hiện nay

* Tính phổ biến và tính đặc thù của sự hình thành dân tộc trong lịch sử thế giới

Ở châu Âu, dân tộc hình thành gắn liền với sự ra đời của CNTB

Ở phương Đông, dân tộc ra đời rất sớm, không gắn với sự ra đời của CNTB

Dân tộc Việt Nam được hình thành rất sớm gắn liền với quá trình đấu tranh chống ngoại xâm, cải tạo thiên nhiên, bảo vệ nền văn hoá dân tộc, bắt đầu từ khi nước Đại Việt giành độc lập.

Tài liệu tham khảo:

1. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ không chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
2. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
3. Giáo trình Triết học Mác-Lênin. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, 2010.
4. Tham khảo tài liệu tiếng Anh tại:
<http://www.marxists.org/xlang/index.htm>
5. Viện Nghiên cứu con người: *Một số kết quả nghiên cứu chủ yếu*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 2014.
6. Quân đội nhân dân Việt Nam, Tổng cục Chính trị: *Triết học Mác-Lênin- Phần II, Chủ nghĩa duy vật lịch sử*), Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2008.